

20140406-Amsterdam- Westerkerk II- Micha 4:1-6; Mt 20:17-28

Hij, die zichzelf wist Zoon van God te zijn, die door de mensen graag 'de Mensenzoon' werd genoemd – lees: dé Mens - , hij die door zijn leerlingen was herkend als de Langverwachte Messias, de redder, de bevrijder, de verlosser - hij wist dat zijn aardse dagen nu waren geteld.

Lang hadden zijn tegenstanders gewacht om zich van hem te ontdoen. Nu sloot zich het net.

In de dodencel van de gevangenis wachtten andere populaire terroristen op de volstrekking van hun vonnis. Zij hadden hier in het Zuiden van het land veel aanhang. De Meester was hier minder thuis dan in het Noorden waar zijn aanhang groot was; hier was hij in de buurt van de hoofdstad. Hier stond hij bekend, en vooral bij de leiding van Synagoge en religieus Parlement als een gevaarlijke dissident, die onaangename dingen had gezegd over de tempel en die altijd ruzie maakte met het gezag.. De kans dat de bezetter bij de jaarlijkse Paas-amnestie zou kiezen voor één van die twee populaire verzetsmannen, die al gevonnist waren is zeker niet denkbeeldig. .

Now is the time!

In het verleden waren honderden verzetsmensen al opgepakt, ter dood veroordeeld en aan het kruis genageld. De wegen waren ermee omzoomd.

De leiders van het volk hadden gehoord van betrouwbare bronnen op straat dat mensen verdeeld waren in hun sympathie voor Jezus of voor de ter dood veroordeelde vrijheidsstrijders of terroristen.

Het geduld van de leiders was op.

Bovendien waren er tekenen van scheuringen in zijn eigen kring van leerlingen en sympathisanten: er was verraad in de maak en er waren geruchten over vaandelvlucht en verloochening.

Er was ook jaloezie onder zijn leerlingen; er was zelfs sprake van een discussie over wie van hen de leiding van hem kon overnemen als hij wegviel. Zijn neef, ooit een beroemde opwekkingsprediker, die hem ooit had geïntroduceerd bij het volk en hem lange tijd zeer was toegedaan, was al terechtgesteld door de zetbaas van de bezetter.

Dus nu of nooit.

En de Meester, met zijn scherpe intuïtief en zijn verwachting van wat er stond te gebeuren, zag dat het 'nu' was.

Dit waren zijn laatste dagen.

Zijn denken werd beheerst door twee dingen: het verwachte einde van zijn aardse leven, terwijl hij nog lang niet klaar was én zijn vertrouwen op de oude belofte van de profeten dat God niet laat varen het werk van zijn handen en hem zou opwekken uit de dood.

Met die twee gedachten leefde hij gedurende de laatste weken.

De verwachting van een spoedige dood en de verwachting dat God hem zou opwekken na drie dagen vervulde hem, zoals bij iedereen die op de drempel van de dood leeft, met gemengde gevoelens.

Eerst maar zijn dit. Er of zelfs zijn zekerheid, dat hij nog maar een korte tijd te leven had. Dat is voor alle mensen een onbegrijpelijk moment: "dat ik er over een korte tijd gewoon niet meer ben". Voor een enkeling is dat een opluchting, voor de meesten een schrikbeeld. Ouderen weten dat de dood nooit ver weg is; maar er zijn vooral honderdduizenden die in de onrust van de moderne tijd nu, de dood van dichtbij onder ogen zien. U kent ze van de Televisie en uit de krant; de onafzienbare rij van foto's en filmbeelden van vluchtelingen, van oorlogsslachtoffers, van zulke idiote getallen als de 800 0000 doden van de terreur in RWANDA. *Midden in het leven zijn wij door de dood omgeven...*

Maar bij de Meester ligt het toch nog iets anders.

Hij was opgegroeid met die fantastische geschiedenis van zijn volk, dat ooit met Gods hulp door Mozes was bevrijd uit Egypte, maar dat nooit in staat was geweest of bereid was gebleken om die vrijheid door te zetten of te beschermen; als kind had hij als leerling van Mozes geleerd dat mensen een vreemde onbetrouwbaarheid vertonen: ze accepteren dat hun leven en hun vrijheid een geschenk is, maar ze weten niet hoe uit dankbaarheid te leven; verkregen vrijheid wordt altijd weer verkwanseld of verkloot, zoals Frances Spufford het noemt. Ze weten dat zij bedoeld zijn om de schepping te bewaren, maar vervallen steeds opnieuw in een machtsdenken waarin hun eigen leven centraal staat en alles moet wijken voor eigen geluk en ontwikkeling; zij weten heel goed dat problemen alleen worden opgelost door zorg voor elkaar en dat verdediging van eigen bezit en verkregen rechten gaat ten koste van alles en hun samenleving niet veel leefbaarder maakt; ze weten dat wraak tot wraak leidt, dat straffen zonder gelijktijdige zorg voor de gestraften alles alleen maar erger maakt en toch baseren ze hun gedrag veelal op angst voor vreemdelingen, discriminatie van medemensen. Natuurlijk weten mensen dat vergeving een probater middel is tegen vervreemding dan wraak en vergelding, maar we kunnen het toch vaak niet opbrengen. En hij leerde van dat verhaal van trouw en ontrouw, dat God mensen vrij laat in hun keuze; want dat was het grote experiment van de schepping van de mens: hij is vrij geschapen! God reist met zijn schepping mee, maar dwingt haar niet hem te volgen.

Dat had de Meester al als kleine jongen geleerd Het had hem verbaasd en verdriet; dat er wordt gedood en verbannen, gediscrimineerd en gehaat met de dood als gevolg, ook door wie heel goed weten dat hun gedrag het leven eerder ondraaglijker dan dragelijker maakt. Dat had hij als kind al geleerd.

En toen hij iets ouder werd ontdekte hij de profeten van zijn volk: dappere minderheden, die het volk - en hem- lieten weten dat de ontrouw van het volk aan het verbond dat God met hen had gesloten, in iedere generatie weer de kop opstak, maar dat Gods trouw aan dat verbond groter was dan de ontrouw van het volk. Ja, dat de ontrouw van het volk juist de liefde van God voor dat deel van zijn schepping eerder versterkte dan verzwakte. Dat was zijn grote ontdekking: de ontrouw van het volk versterkte de trouw van God. Dat heet liefde.

En al studerend in de woorden van de profeten deed hij nog een tweede ontdekking: dat het God blijkbaar om zijn mensen gaat en niet om zichzelf. Ook dat heet liefde. Het gaat God blijkbaar om geluk en de zin van hun leven. En dat hij daarom zijn geboden en beloften afvuurt op de mensen. Opdat zij het leven kiezen en niet de dood. Opdat zij van hem leren dat niet de machtsvraag doorslaggevend is – nl. hoe ik de meeste kan zijn en de sterkste en de minst kwetsbare - maar de ontdekking dat dienstbaarheid, zorg en liefde, vertrouwen en vergeving de sleutel zijn tot geluk en zin en behoud. Dat ontdekte de Meester bij de profeten, al vroeg in zijn leven.

En dat leidde tot de derde ontdekking: dat het offer of de offerbereidheid die sleutel aan de mensen beschikbaar stelt.

Dat het Rijk van God – eigenlijk beter vertaald als het Koningschap van God – baan breekt waar mensen zich opstellen als offerbereid en dienstvaardig.

Dat is wat de Meester ontdekte. En dat dus de vervulling van profetieën gebeurt waar mensen tot hun diepe verbazing ontdekken dat godsdienst niet is dat mensen God dienen, maar dat godsdienst is dat God de mensen dient, als zijn geliefde schepselen, de kroon op zijn schepping, en hen zo de vrijheid geeft om mensen te verzorgen, te vergeven, te onderwijzen, te dienen.

En daarmee was de vervulling van zijn leven duidelijk: hij, als zoon van God, moest de profetieën vervullen, i.e. ze tot leven brengen, ze te doen.

En dus, als hij uit de schaduw treedt en zijn ontdekkingen aan de mensen doorgeeft dan is zijn boodschap: Het koningschap van God, de vervulling van de Thora en de vervulling van de profeten is nu aangebroken, nu jullie zien wat er gebeurt. Wat werd verwacht en gehoopt vindt hier zijn start nu. De eerste zieken worden genezen, de eerste gevangenen en gegijzelde mensen worden bevrijd, de eerste zwakken versterken hun knieën en gaan weer aan het werk, blinden worden ziende en alle door het koningschap aangeraakte mensen zetten zich in om die bevrijding, genezing, vertrouwen en versterking te vermenigvuldigen.

En ook als zijn geliefde neef Johannes, opgepakt en klaargemaakt voor een gruwelijk eind door de vazal-koning, vanuit zijn dodencel vraagt: ben jij de gene die wij verwachtten of verwachtten wij een ander, dan zegt de Meester: kijk wat er gebeurt. Zieken worden genezen, zwakken versterkt, gevangenen hervinden hun vrijheid. Dat is wat het koningschap van God betekent: ik laat het jullie zien. Nu jullie!

Dat is zijn boodschap: wat jullie van mij zien als een ‘teken van Gods koningschap’ mag nu worden vermenigvuldigd tot een dimensie van jullie eigen bestaan en jullie samenleving. En jullie mogen dat gestalte geven. Dit is mijn boodschap: kies voor de mensen zoals God heeft gedaan: geef een voorkeur aan de werkzaamheid van vertrouwen, koester je verwachtingen, accepteer dienst als de zin van je leven!

Probeer het maar, oefen het maar en je zult zien dat het werkt: met vertrouwen, zorg en stoere verwachting, dat is met geloof, liefde en hoop ben je erfgenaam van het Leven. En op die weg zal God je niet alleen laten.

En allicht: er is veel tegenstand. Leven wordt bevochten op de dood.

Mensen zijn bang voor vreemdelingen en buigen pas wanneer de vreemdeling vertrouwen en zorg wordt geboden en zich daaraan overgeeft.

Mensen zijn bang voor vergeving omdat vergelding en wraak beter uitdrukking geven aan

hun primaire gevoelens van woede en vergelding; pas als zij de kettingreactie van woede en vergelding herkennen als nutteloos en contraproductief en die durven te doorbreken; Mensen zijn er bang voor de verzorging van anderen een grote plek te geven verzorging omdat zij denken dat het ten koste gaat van hun eigen belang, Maar niets is minder waar. En dat is ook wat de Meester als fundamenteel heeft ontdekt en ons doorgeeft als de kern van zijn prediking: Ik ben gekomen niet om gediend te worden maar om te dienen. En ik zal het niet opgeven. Ik zal geen excuses maken voor wat ik heb gedaan en gezegd; ik zal niet de engelen vragen te komen om mij op te vangen. Ik zal geen koning worden zoals Herodes en geen keizer zoals Augustus. Ik zal geen troon laten maken van goud. Mijn troon zal zijn het kruis waaraan ik zal worden gehangen omdat ik heb gekozen met mijn leven te laten zien dat ik trouw ben, trouw als God zelf. Trouw aan de mensen die ik door vertrouwen te geven heb genezen en bevrijd . Dat wordt mijn dood, maar ook mijn opstanding: geloof, vertrouwen, verwachting, hoop en zorg, liefde zegevieren door de dood heen. Geloof dat maar geruist.

Amen